

A MAGYAR NOBEL-DÍJAS TUDÓS PÉLDÁJA

Irta: Bajcsy-Zsilinszky Endre

SZENT-GYÖRGYI professzor felé árad ezekben a napokban az egész magyarság büszke ujjongása határokon innen és határokon túl. A nagy tudós elfelejteti velünk kissé e súlyos időkben aggodalmainkat és gondjainkat, melyeket éppen fajtánk és nemzetünk keserves sorsa és bizonytalan jövője támaszt és optimizmusra hangolja a legnagyobb pesszimizmusra hajlamos magyarokat is. Nincs is nagyobb szükségünk másra, mint erős önbizalomra, de nem ám olyanra, amelyet inkább lehetne gondtalan-ságnak vagy cinizmusnak nevezni, hanem arra a bensőséges önbizalomra, amelyet sem a mult nagysága és dicsősége nem adhat, sem éretlen honfoglalósi parádék és külsőségek, hanem csak a mai magyarság egyéni és kollektív teljesítményei. Önbizalmunkat csak a magyar lángész: a kiváló embe-reinkben és nagyszerű népünkben fényes arcát még e törpe korban is minduntalan megmutató magyar géniuszt jelentkezése és jelenléte adhatja vissza...

1920-ban Berlinben, a német külügyi hivatalban beszélgettem — magyarul — egy erdélyi szász úrral, aki ott a magyar ügyek referense volt s alig két évvel a világháború befejezése után szavai úgy hangzottak, mintha úgy beszélne Magyarországról, mint amely már csak volt. De az elismerés hangja mégis kicsendült szavából s többek között ezt mondta nekem: »A magyar ezeréves történet főleg abban különbözik a tőle keletre és délkeletre fekvő világétől, hogy a magyar nemzetnek mindig voltak és pedig feltűnően bőséges számban igazi nagy emberei, nagytehetségű és nagyvonalú egyéniségei, akik európai méretekben tudták képviselni a magyarság szellemét és ügyét.« Azóta is fülemben csengenek ezek a szép és tiszta magyar nyelven elmondott szavak s minél többet foglalkoztat a magyar história, annál jobban átérzem azok mély igazságát. Egy erdélyi szászból, aki német birodalmi szolgálatban állott, bizonytalannal nem beszélt és nem is beszélhetett semmi elfogultság a mi javunkra, de ez a nyilatkozat mutatja, hogy még összeomlása után is mekkora presztízse élt nemzetünknek a jószemű és jóakarátú, viszonyainkat ismerő és nemesak büneinket, mulasztásainkat, de erényeinket is lemérni tudó idegen lelkében.

É N mindig tagadtam azt a hegye, könnyelmű és éretlen felfogást, amely a mi nemzetünket csupa rakoncátlan, semmi kollektív szellemi egységre és munkára nem fogható egyénből állónak hirdeti, amelyet — mint mondani szokás — »nem lehet megszervezni«. Ez vaskos tévedés vagy hazugság, de annyi bizonyos, hogy a mi nemzetünk sokkal inkább él a maga egyéneiben, mint a német s ebben a veleszületett egészen különleges individualizmusában határozottan az angolok és a franciák szellemi rokona. Egy ilyen népnek sohasem volna szabad megfeledeznie arról, ha csak nem akarja önmagát megtagadni és a maga szellemét teljesen ki akarja bontani, hogy valósággal dédelgetnie kell kiváló egyéniségeit. A magyarság azonban amilyen bőségben ontja a kitűnő, érdekes, erőteljes, eredeti egyéniségeket, annyira csak ritkán tudja meg is becsülni azokat. Holott az ilyen rendkívül sok veszedelmet hordozó átmeneti korszakban, amikor még nem találjuk meg újból igazi helyünket Európában és nem találtunk teljesen vissza a magunk felsőbbrendű dunai hivatásához, sokszoros gonddal kell ápolnunk azokat a kiváló egyéniségeket, akik fajtánk és nemzetünk lelkét és színeit hordozzák magukban, akár a politikában, akár a művészetekben, akár a tudományban.

A mi nemzetünk nem tud elviselni semmiféle mechanikus, collstokkal kimért külsőséges egységet, a magyarság nemzeti egységét a multon kívül elsősorban az élő nagy tehetségek és lángelmék képviselik és sugározzák magukból. Az az ösztönös és természetes összedobbanása a magyar szíveknek, amit például Szent-Györgyi Albert óriási és világszerte elismert tudósi teljesítménye, sikere és dicsősége támasztott itt a százfelé húzó és sokszor gyűlölködő magyar lelkekben, többet ér a nemzet belső egysége, öntudata, önzalma szempontjából, mint minden mesterkéltnél prokrusztesszi szellemű pártpolitikai egységesítés a legutóbbi esztendő receptje szerint.

DE Szent-Györgyi professzor Nobel-díja egyéb gondolatokat is ébreszt és egyéb tanulságokat is rejteget magában. Az örömhír vétele után tett valamennyi nyilatkozatai közt az az őszinte hála fogta meg legjobban a szívemet, amellyel — szinte első

Anyu
aludni szeretnék -
de olyan világos van itt!

Tényleg fiacskám — egészen
megfeledkeztem róla, hogy új
TUNGSRAM duplaspirállámpát
csavartunk be...

szavaiban — a nemzetközi emberi szolidaritást ünnepelte ez a kiváló magyar, aki származásában és nevében is az ezeréves magyarságot képviseli. Nem átalotta megvallani, mennyit köszönhet munkája eredményei tekintetében ennek a magasabb emberi együttérzésnek és összetartásnak. Az a tudós ő, aki otthonosan mozog egész Európában, aki megjárta Amerikát és dolgozott holland meg amerikai laboratóriumokban s aki az első hívásra mégis hazajött, hogy egészen a magyar tudománynak, fajtájának és nemzetének élhessen. Az ő pályája szinte iskolapéldája annak, hogyan kellene nevelni, milyen szellemben kellene továbbfejleszteni a magyar tudomány jövődjét bajnokait, akik már nem lehetnek sem ilyen, sem olyan szomszéd nemzet egyoldalú sugallatának és elnyomó számbeli többségének a megszállottjai és bémultjai. A Szent-Györgyi példájából tanulhatna a hivatalos magyar művelődési és tudománypolitika is: csak még néhány Szent-Györgyi kellene, aki ilyen tökéletesen össze tudja olvasztani magában a maga gyökeres magyarságát, magyar eredetiségét európaiságával, aki ilyen otthonosan mozog Londonban, Párizsban, Rómában, Bécsben és Belgrádban, aki mindig az egész művelt emberiség és főleg Európa szellemi teljesítményeire függeszti tekintetét s ebből az egyetemes fejlődésből meríti mértékét is, szempontjait is: mingyárt végképpen elévültnek mondhatnánk Tisza István ama keserű vádját, hogy egyetemeink némileg emlékeztetnek egy-egy duodec német fejedelemség egyetemére.

Ö NMAGUNKAT csalnánk, ha tagadnók: a magyar tudománynak az utóbbi fél században nem sikerült — természetesen csak egészben nem sikerült ragyogó kivételektől és egyes tudományágaktól eltekintve — elérni azt a fokát az eredetiségnek és színvonalnak, amelyet a magyar irodalom és művészet, vagy akár csak a magyar po-

litika is a kiegyezési korszakban elért. Mi ennek az oka? Nagy téma ez és nem egy cikk szűk kereteibe való. De úgy érzem, egyik oka mindenesetre az lehetett, hogy túlságosan is a német tudomány hatása alá kerültünk. Lám, Szent-Györgyi Albertnek nem volt szűksége erre a szellemi szerénységre és megokolatlan, a magyarság presztízst és egyéniségét sértő egyoldalúságra, szellemi alázkodásra, mégis elérte a legnagyobbat, amit magyar tehetség és magyar energia elérhet. Szívvel ünnepeljük őt ezért és köszönjük neki e boldog órákat és napokat.

Doktor
bácsi
kérem

Mi az a vitamin?

Nagyon jelentős dolog lehet, ha egy kiváló tudósunk vitamin kutatásaiért Nobel-díjat nyert.

Tehát hallgassd csak:

Az emberi szervezetnek építő- és fűtőanyagokra van szüksége. Ezeket táplálékaink szolgáltatják.

Ahoz azonban, hogy a fiatal szervezet növekedjék, fejlődjék, ahhoz, hogy Te, kis-leányom nagyranőj, betegségtől mentes maradj, felnőtt korodban telve légy életkedvvel, dolgozni tudjál, hogy hosszú éveken át élvezhesd az élet örömeit, ahhoz kellenek a vitaminok.

A legtöbb táplálékban van vitamin, de azért mégis célszerű, hogy rendszeres táplálkozásunkat tökéletes és olyan erősítő tápszerrel egészítsük ki, amely főmennyen tartalmaz nagy táperőt és vitaminokat. Ilyen az Ovomaltine, amelyből a reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanányi elegendő, hogy a táplálékból esetleg hiányzó vitaminokhoz hozzásegítse az emberi szervezetet.

Az Ovomaltine a fejlődésben levő gyermeknek, a dolgozó felnőtteknek és erőtlenségnek egyaránt erőt, egészséget ad.